

den ærede Rigsdagsmand, og jeg skal derfor ikke gaae videre ind paa det. Der er ellers Tilfælde, i hvilke Erstatningen er ringere, end her er foreslaaet, og det er under saadanne Omstændigheder, hvor Vedkommende selv have forskyldt Skaden ved at reise bort og forlade det Hele, men det vil altsaa ikke kunne gjælde i det her omtalte Tilfælde.

David: Jeg skal ikke indlade mig paa det Spørgsmaal, om Staten overhovedet er forpligtet til at give Krigserstatning; thi, at der ikke kan paahvile Staten nogen egentlig Forpligtelse i saa Henseende, forekommer mig allerede klart deraf, at Spørgsmaalet om Krigserstatningen er ganske nyt. Saavidt jeg veed, har der nemlig her i Landet ved de forskjellige Leiligheder, hvor der dog kunde have været Tale om noget Sligt, aldrig været Tale om en egentlig Erstatning af den ved Krigen tilføiede Skade. Og det Lidet, som Kjøbenhavn fik i Anledning af Bombardementet 1807, blev udtrykkeligt nævnet som en Gave af Kongen (Hør!); thi dengang syntes man ikke at være saa omsjælsende med Hensyn til Ordet Gave, som nu. Og, ligesaa lidet som nogen egentlig Erstatning for Krigsskade er givet her i Landet, ligesaa lidet tror jeg, at man af noget Lands Krigshistorie kan opvise Exempel paa, at Staten har erkjendt en egentlig Erstatningspligt, ihvorvel man nok vil kunne finde Exemppler paa, at Regjeringen og Folket ogsaa andtsteds ere komne de ved Krigen stærkt medtagne Landsdele broderligt tilhjælp med en Gave, som er givet broderligt som Gave og modtagen broderligt som Gave. (Hør!) Naar der altsaa ikke kan være Tale om en Pligt til at erstatte, er Spørgsmaalet kun: „i hvilket Omfang skal Regjeringen og Folket komme de skadelidte Egne til Hjælp“; og, at dette Omfang ikke kan være ubegrændset, det fremgaaer allerede deraf, at her foreligger en Lov til denne Sags Regulering. Naar man nu seer, at denne Lov er grundet paa en Undersøgelse, hvorefter den opgivne Skade hovedsagelig i 4 Amter har beløbet sig til 1,740,000 Rbd., og at den forlangte Skadesgodtgørelse er bleven nedsat ved den foreløbige Undersøgelse til 1,540,000 Rbd., eller omtrent 200,000 Rbd., og, naar man derpaa undersøger næ-

mere, hvorledes denne Nedsættelse er fremkommen, og seer, at den alene er bevirket derved, at man i eet Amt er gaaet frem paa en anden Maade end i de andre Amter — thi, medens i Veile Amt den Skade, som var bleven anmeldt, beløb sig til 898,000 Rbd., er bleven nedsat til 750,000 Rbd., er i de andre Amter den opgivne Skade, som beløber sig næsten til ligesaa meget som Veile Amts, kun nedsat med 7000 Rbd. i Alt (Hør!) — saa maatte dog vel Udvalget spørge sig, om det ikke laa deri, at man i dette Amt, nemlig Veile Amt, havde fulgt en heel anden Regel end i de andre Amter (Hør!). Og, naar man nu lagde Mærke til, at dette var skeet i det Amt, som havde lidt meest af Krigen, og som paa forskjellig Maade var bleven meest overbebyrdet ved den fjendtlige Occupation, forekommer det mig, at Udvalget havde den stærkeste Opfordring til, som Ordføreren har sagt, at gaae Stridt for Stridt og Fod for Fod i Veile Amts Fodspor. Seer man endvidere hen til, at den høitagede Finanzminister i Motiverne til denne Lov har sagt, at man ved at antage den rimeligvis vil bringe Erstatningen for Krigsskaden op til 1,700,000 Rbd., efterat den ved Veile Amts Reductioner allerede var nedbragt fra 1,700,000 Rbd. til 1,500,000 Rbd., saa er det dog ganske klart, at man, ved at følge denne Lov, i mange Tilfælde gjør Erstatningen rundeligere og kostbarere, end den efter Veile Amts Fremgangsmaade erkjendes at burde være. Hvad der nu ligger til Grund for den Fremgangsmaade, man har fulgt i Veile Amt, i Modsetning til den Fremgangsmaade, man har fulgt i de andre Amter, det er det, at man der har gjort en Forskjel mellem de af Ørigigheden requirerede Quantiteter, Levnetsmidler og andre Gjenstande paa den ene Side, og at man ogsaa paa denne Side har sat Brandskaden og Skade paa Mark, Skov og Hegn; thi jeg maa bemærke, at der ikke er skeet nogen Nedsættelse af Veile Amt paa dette Slags Skade, og at Udvalget heller ikke ligefrem har foreslaaet en saadan, men blot ikke har troet at kunne indlade at gjøre Thinget opmærksomt paa, at det er yttret af Veile Amt, at denne Gjenstand fortjente at tages under særlig Overveelse. Dette har man, som sagt, stillet i Veile Amt